

Titel: Homo Faber/Voyager

Tema: Det rationelle menneske
Fag: Tysk og mediefag, samt dansk, psykologi m.fl.
Målgruppe: Gymnasiale uddannelser

Spillefilm: 113 min., 1991, Angel Film

Denne pædagogiske vejledning vil rette sig mod undervisningen i nævnte fag eller i flerfaglige forløb. Den vil indeholde ideer til arbejdet med filmen isoleret, men også til arbejdet med film og filmens forlæg, romanen Homo Faber.

Faglig relevans/kompetenceområder

Tysk:

- Læse og forstå forskellige typer og genrer af ubearbejdede nyere og enkelte ældre tysksprogede tekster...
- ... redegøre for og reflektere over forskellige tysksprogede tekster såvel fiktive som ikke-fiktive samt analysere og fortolke disse

Mediefag:

- er arbejdet med film et kerneområde

Dansk, psykologi m.fl.

- som fag vil de kunne bidrage med analytiske redskaber og kulturel forståelse af mellemmenneskelige interaktioner

Ideer til undervisningen

Homo Faber/Voyager er en film – og roman – der beskæftiger sig med ”maskinmennesket”, det rationelt tænkende menneske for hvem der findes forklaringer på alt, måske lige med undtagelse af tilfældet. Og netop i tilfældet lurer katastrofen.

Filmens hovedperson Walter Faber har også givet navn til dette menneske og romanens titel: Homo Faber.

- *Hvorfor denne sproglige konstruktion? Hvad henviser begrebet Homo Faber til? Og hvilke medbetydninger ligger der i at kalde hovedpersonen for Homo Faber?*
- *Men filmen er betitlet ”Voyager”. Hvorfor? Hvilket billede giver det af Walter Faber? Hvorfor kan instruktøren have valgt at ændre titlen?*

Tematikken i filmen er tro mod forlægget. Det vil derfor være oplagt i fag som tysk, og tysk i

samarbejde med ex mediefag eller dansk og psykologi at beskæftige sig både med film og roman (evt. i uddrag og sammendrag).

Man vil dog også med stort udbytte kunne arbejde udelukkende med filmen.

Her er et par mulige indfaldsvinkler til arbejdet med film og roman eller filmen alene.

I modsætning til Homo Fabers rationalitet står den måske stærkeste af alle følelser: *kærligheden*. *Kærligheden* der ligesom *tilfældet*, ikke kan forklares, men bare griber én, om man vil eller ej, på tværs af al rationalitet.

- *Faber oplever, at han er i stand til at forklare og dermed forstå alt i sit liv, måske lige med undtagelse af tilfældet. Men hvornår begynder man at se de første sprækker i "maskinmenneskets" panser? Og hvad er det, der forårsager disse sprækker?*
- *Hvordan forholder Faber sig til disse "angreb" på hans panser?*
- *Og hvad er resultatet af de vedvarende angreb? I filmen? I romanen?*

Hovedpersonen Walter Faber viser sin rationelle distance til alt i livet ved først rigtig at opleve, når han filmer med sit kamera. Først da er livet virkelighed, men virkeligheden sniger sig ind på Faber, da følelserne – ved tilfældets indgriben – får fat i ham, og det med katastrofale følger. Men fastholdelsen af virkeligheden og følelserne sker stadig gennem en kameralinse.

- *Hvorfor er Faber hele tiden kun en armslængde fra sit kamera?*
- *Hvad bruger han kameraet til?*
- *Hvordan bliver "Fabers optagelser" brugt i filmen?*

Filmens samlede tematik er kompleks, men omdrejningspunktet er den skitserede modsætning mellem det rationelle og følelsernes tilfældige spil.

- *Hvilken rolle spiller de centrale personer i forhold til denne tematik?*
- *Walter Faber?*
- *Sabeth?*
- *Hanna?*
- *Herbert og Joakim Hencke?*
- *Undersøg hvilke andre tematiske aspekter filmen berører?*

Filmens tematiske aktualitet er oplagt. Selvom roman og film har en del år på bagen, så er begge særdeles relevante i dag. Vigtigt i denne sammenhæng er, at Volker Schlöndorff har valgt at fastholde den tid - 1957, hvor romanen udspiller sig. Det giver filmen et udtryk, der på sin vis både skaber distance, og giver nærvær. For det fantastiske, næsten skræmmende ved filmen er, man kun behøver at ændre på ganske få komponenter, ex skifte Fabers kamera ud med en mobiltelefon, og så har man en dagsaktuel historie. Så en nutidsperspektivering ligger lige for. Og man kan spørge:

- *Er der forskel på Fabers brug af kameraet og nutidsmenneskets brug af mobilen?*

- *Eller er der lighedspunkter? Hvilke? Kan nutidens menneske kun tilegne sig virkeligheden gennem mobilens lille linse, fordi virkeligheden er for svær at håndtere i rå udgave? Eller hvad er forklaringen på den udbredte brug?*

Som tidligere nævnt er filmatiseringen og dermed remedieringen af romanen meget tro mod forlægget, men der er som det altid vil være tilfældet med filmatiseringer af romaner, nødvendigt at foretage justeringer af såvel handling som forløb og opbygning.

Den største ændring Volker Schlöndorff har foretaget er, at han ikke har medtaget romanens afsluttende del "Anden station". Dette valg vil være interessant at diskutere. Men man kan også se filmen, og så i det efterfølgende arbejde lade eleverne læse "Anden station". En sådan læsning vil i høj grad kunne accentuere pointen, at i tilfældigheden lurker katastrofen - måske.

- *Eller med et citat af Leonard Cohen: "There is a crack in everything, thats how the lights get in" – hvad er det der sker, når lyset Sabeth trænger ind i Homo Fabers sprækker?*

Afslutningsvis kan man diskutere, om det vil være muligt - og samtidig give mening - at lave en opdateret Homo Faber-film?

- *Hvordan skal en nutidig remediering af Frischs roman tage sig ud?*